

HONNINGBIER

Honningbien (*Apis mellifica*) er en af de meget få insekter, som mennesket har gjort til husdyr. Allerede de gamle ægyptere havde bikuber for 5.000 år siden. Deres betydning som blomsterbestøvere har man længe været klar over, og honningen har altid været eftertragtet.

Foto: Henny B. Rasmussen, PBS

Honningbi, naturlig størrelse 10-12 mm.

Biologi

Honningbierne lever i samfund med en meget højt udviklet organisation. Samfundet lever videre år efter år og kan tælle 10-20.000 individer. Det består af én dronning samt et stort antal arbejdere og hanner. Dronningen er den centrale skikkelse. Hun bliver til stadighed fodret og plejet af arbejderne og koncentrerer sig om at producere sine op til 2.000 æg om dagen. Det arbejde, den enkelte arbejderbi tager sig af, hænger i store træk sammen med, hvor gammel den er. Den nyklækkede arbejderbi vil de første par dage bruge sin tid på at gøre rent i boet, og så kommer en periode, hvor den passer og fodrer larverne, og derefter går den over i byggefaget. Voks produceres fra særlige kirtler på bagkroppens underside, og det bruger bierne til at bygge nye celler med. Ud over dette tager den sig af det hjembragte blomsterstøv og nektaren. Den sidste del af tilværelsen tilbringes som samlebi med at hente forråd til huse.

Af og til danner sådan et honningbi-samfund "aflægere". Arbejderne bygger nogle særligt store celler, hvor der bliver opfostret nye dronninger. Bierne er kun indstillet på at have én dronning i boet, så i de fleste tilfælde vil den gamle dronning udvandre, når der klækker en ny. En del af samfundets individer følger hende som en sværm og grundlægger et nyt samfund et andet sted.

Bisværme indfanges ofte af en biavler, som stiller et stade til rådighed for bierne. De kan dog også grundlægge deres bo i hule træer eller i sjældne tilfælde i en hulmur eller under et tag.

Et bibo i hulmuren vil betyde, at der på solskinsdage vil være et fantastisk leben ved hullet i muren. Nogle bier myldrer ud, mens andre vender hjem tungt lastede og med store klumper af blomsterstøv på bagbenene.

Ved hullet sidder der dog hele tiden bier, som holder øje med trafikken, og som undersøger dem, der vender hjem. Det er særlige vagtbier, som sørger for, at kun boets egne beboere får lov til at passere. Vagtbierne kan tilkalde forstærkninger, hvis det bliver nødvendigt.

Bierne summer af sted i mange retninger, tilsyneladende ret planløst, men der er nu absolut system i sagerne. De kan nemlig fortælle hinanden, hvor der er rigeligt med nektar at hente. Når en bi har fundet en god nektarkilde, begynder den at danse hjemme i boet. Biens runddans fortæller de andre bier, i hvilken retning og hvor langt de skal flyve for at finde den gode nektarkilde. Hvad det er for blomster, de skal lede efter, får de at vide gennem den duft, som hænger ved den heldige finder. For at få fyldt sin krop med nektar må en bi besøge op til 1.000 blomster. På solskinsdage kan den tage ud på op til 10 indsamlingsture. For at indsamle et halvt kg honning har bierne været ude på 20-30.000 indsamlingsture, og de har fløjet så mange kilometer, at det ville svare til at flyve jorden rundt tre gange.

Skade

Bierne skader ikke huset, selvom de bygger deres bo i hulmuren eller under taget. Bierne gør derimod stor gavn ved at bestøve havens blomster, bær og frugttræer.

Man skal holde sig i nogle meters afstand, når man kigger på bierne, og selvfølgelig ikke stille sig lige i biernes flyveretning. Selvom de bier, der har været avlet gennem mange generationer, er blevet forbløffende fredelige, kan de godt blive stikkelystne.

Bekæmpelse

Biboet kan sidde på et sted, hvor det generer den daglige færdsel, men ellers er der ingen grund til at bekæmpe bierne. Ønsker man at fjerne et bo, eller har man fået besøg af en bisværme, kan Danmarks Biavlerforening kontaktes www.biavl.dk. De kan oplyse om lokale biavlere, som måske er interesseret i at hente bierne.

Er det ikke muligt at fjerne boet, kan indflyvningshullet pudres med insektpudder. Dette bør gøres om aftenen, når bierne er gået til ro, og skal gentages flere gange, hvis der er mange bier i boet.